

ALTERNATIVE METHODS FOR ASSESSING STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE SKILLS B1

Davletmuratova Ulbosin Maxset qizi

NSPI 1st year doctoral student

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13951161>

ARTICLE INFO

Received: 11th October 2024

Accepted: 17th October 2024

Online: 18th October 2024

KEYWORDS

Foreign language learning, alternative assessment methods, students, B1 level, social skills, creative writing, assessment through communication, educational process.

ABSTRACT

This article analyzes the significance and effectiveness of alternative methods in assessing students' foreign language skills at the B1 level. Unlike traditional assessment methods in foreign language learning, alternative methods play an important role in developing students' social and creative abilities. The article shows the advantages of methods such as assessment through communication, creative writing, and observation analysis, and emphasizes the need to take into account the specific characteristics of students. The article also provides information about the problems and limitations arising from the use of alternative assessment methods. Overall, this article contains new approaches and ideas aimed at improving the process of teaching a foreign language to B1 students.

B1 O'QUVCHILARINING CHET TILI KO'NIKMALARINI BAHOLASHDA MUQOBIL USULLAR

Davletmuratova Ulbosin Maxset qizi

NDPI 1-kurs doktoranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13951161>

ARTICLE INFO

Received: 11th October 2024

Accepted: 17th October 2024

Online: 18th October 2024

KEYWORDS

Chet til ta'limi, alternativ baholash usullari, o'quvchilar, B1 darajasi, ijtimoiy qobiliyatlar, ijodiy yozma ishlar, muloqot orqali baholash, ta'lim jarayoni.

ABSTRACT

Ushbu maqolada B1 darajasidagi o'quvchilarning chet til ko'nikmalarini baholashda alternativ usulblarning ahamiyati va samaradorligi tahlil qilinadi. Chet til ta'limi jarayonida an'anaviy baholash usullaridan farqli o'laroq, alternativ usullar o'quvchilarning ijtimoiy va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Maqola, muloqot orqali baholash, ijodiy yozma ishlar va kuzatuv tahlil usullarining afzalliklarini ko'rsatadi hamda o'quvchilarning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi. Shuningdek, maqolada alternativ baholash usullarining qo'llanilishi natijasida yuzaga keladigan muammolar va cheklovlar haqida ham ma'lumot beriladi. Umuman olganda, bu maqola B1 o'quvchilari uchun chet tilida o'qitish jarayonini

takomillashtirishga qaratilgan yangi yondashuvlar va fikrlarni o'z ichiga oladi.

Chet tili o'quv jarayonida baholashning ahamiyati ortib bormoqda. Bu jarayon o'quvchilarning yutuqlarini, qobiliyatlarini va o'quvdagi rivojlanishini aniqlashda muhim rol o'ynaydi. Baholash o'quvchilarga bir qator foydalar keltiradi. Baholash jarayoni o'quvchilarga o'z maqsadlarini belgilash va ularga erishish uchun motivatsiya beradi. Bu o'quvchilarga yanada ko'proq harakat qilish, o'z bilim va ko'nikmalarini oshirish imkoniyatini berishi mumkin. O'quvchilarning bilimlari va ko'nikmalarini aniqlash orqali, o'qituvchilar ularga kerakli yordamni ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonini yaxshilaydi. Baholash natijalari o'quv jarayonida qanday muvaffaqiyatga erishilganini va nimalarda kamchiliklar mavjudligini ko'rsatadi. Ushbu ma'lumotlarga asoslanib, o'qituvchilar ta'lim jarayonini yanada takomillashtirish uchun strategiyalar ishlab chiqishlari mumkin [2; 201-215].

Alternativ baholash - bu an'anaviy baholash tizimidan farqli ravishda, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholashning yangi, innovatsion usulidir. Ushbu yondashuv o'quvchilarning amaliy va ijodiy qobiliyatlarini yanada chuqurroq tushunish va baholashga qaratilgan. Bu jarayon ko'plab jihatlar orqali o'ziga xoslik va samaradorlik kasb etadi. Ijodiy yondashuv - Alternativ baholashning eng muhim xususiyatlaridan biri. O'quvchilar o'z fikr va g'oyalarini erkin ifodalash imkoniga ega bo'ladi. Masalan, o'qituvchilar ularga o'z ijodiy g'oyalarini aks ettiruvchi topshiriqlar berishlari mumkin. Buning natijasida, o'quvchilar o'z bilimlarini nafaqat xotirada saqlash, balki ularni amaliyotda qo'llashga o'rganadilar. Ushbu baholash usuli plakatlari, loyihalar, prezentatsiyalar kabi turli formatlardan foydalanishni o'z ichiga oladi. O'quvchilar o'z ijodiy ishlarini turli xil shakllarda taqdim etish imkoniyatiga ega bo'lishadi, bu esa ularning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bunday kreativ ishlar orqali o'quvchilar o'zlarini yanada erkin his qiladilar va o'z g'oyalarini inoyat bilan boshqalar bilan baham ko'radilar. O'zaro baholash jarayoni ham alternativ baholashning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. O'quvchilar bir-birining ishlarini baholash orqali o'zaro fikr almashadilar va bir-birlaridan yangi ko'nikmalarni o'rganadilar. Bu yondashuv o'quvchilarga tanqidiy fikrlash va bir-birini qo'llab-quvvatlashdagi ahamiyatini anglashga yordam beradi.

Kuzatish - bu alternativ baholashda o'qituvchilarning o'quvchilarni sinfda yoki guruhda faoliyat yuritish paytida kuzatish misoli. Bu usul o'qituvchilarga har bir o'quvchining qobiliyat va majburiyatlarini yaxshiroq baholash imkonini beradi, shuningdek, muammolar yuzaga kelsa darhol chora ko'rish imkoniyatini yaratadi. Samimiy munosabat - alternativ baholash o'quvchilarni o'z fikrlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishga undaydi. O'quvchilar o'z-o'zini baholashda ishtirok etish orqali o'zlarining kuchli va zaif tomonlarini aniqlashlari mumkin [3; 350-367].

O'qituvchilarning asosiy maqsadi – o'quvchilarni muvaffaqiyatli ta'lim olishlariga yordam berishni o'z ichiga oladi. B1 darajasidagi o'quvchilarni baholash jarayoni esa ularning til ko'nikmalarini rivojlantirish va amaliyotga tayyorlashga qaratilgan turli xil usullarni o'z ichiga oladi. Ushbu baholash jarayonlari o'zaro aloqada bo'lish, ijodiy ifoda etish va o'z bilimlarini amalga oshirish imkoniyatini yaratadi. Muloqot orqali baholash - bu jarayonda o'quvchilar hayotiy vaziyatlarda faol ishtirok etish imkoniyatiga ega. Suhbatlar va rolli o'yinlar o'quvchilarning tilning muloqotga oid ko'nikmalarini baholashda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarni real vaziyatlarga mos ravishda suhbatlarga jalb qilish, ularning fikrlarini erkin va ishonchli tarzda ifodalashlariga yordam beradi. Bu usul ishtirokchilarga o'zlarini qulay his qilish, hamda muloqot qilishda ishonchni oshirish imkonini beradi. Guruh muhokamalari ham B1 darajasidagi o'quvchilar bilan samarali aloqani ta'minlashga yordam beradi [1].

O'quvchilar birgalikda muammolarni muhokama qilib, turli fikrlarni eshitish orqali o'z til ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bunday faoliyat o'quvchilar o'rtasida hamkorlikni oshiradi hamda ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Ijodiy yozma ishlar usullari B1 darajasidagi o'quvchilarning yozma ko'nikmalarini baholashda muhim ahamiyatga ega. Esse va hikoyalar yozish orqali o'quvchilar o'z fikrlarini mantiqiy ravishda tartibga solishga o'rganadilar. Yozma ifoda energiyasi va ijodiy yondashuvi o'quvchilar uchun kattaroq o'z-o'zini anglash va o'z g'oyalarini ifadalar orqali boshqalarga yetkazish imkoniyatini taqdim etadi. Blog postlar va onlayn sharhlar yozish usuli ham B1 darajasidagi o'quvchilar uchun juda samarali. Internet platformalarida fikrlarini yozish orqali yozma til ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bunday tarzda o'z fikrlarini keng auditoriya bilan bo'lishish, o'quvchilarning ijodkorligini va fikr almashinish qobiliyatlarini oshiradi.

Kuzatuv va tahlil jarayonida esa o'qituvchilar o'quvchilarning faoliyatini diqqat bilan kuzatish orqali ularga yo'l-yo'riq ko'rsatishlari mumkin. Darsda yoki o'zaro faoliyatdagi ishtirokini kuzatish, o'quvchilarning aktivligini va javob berish qismini tahlil etishga yordam beradi. Bu jarayon o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlashda foydali bo'lib, ularga to'g'ridan-to'g'ri yordam ko'rsatish imkonini yaratadi. Bundan tashqari, o'zaro baholash va o'z-o'zini baholash usullari ham o'quvchilar o'rtasida mustahkam o'zaro aloqani o'rnatadi. O'quvchilar o'zlari va boshqa o'quvchilarning ishlarini baholash jarayonida faol ishtirok etib, o'z-o'zini tahlil qilish va rivojlanishni anglaydilar. Bu jarayon ularning o'z ko'nikmalarini baholashga va rivojlantirishga yordam beradi. Umuman olganda, B1 darajadagi o'quvchilarni baholash usullari ko'p qirralidir. Bu usullar o'quvchilarning til ko'nikmalarini yanada rivojlantirishga katta hissa qo'shadi va ularni kelajakdagi akademik va professional faoliyatlariga tayyorlaydi. O'qituvchi sifatida, B1 darajasidagi o'quvchilarni baholashda yaratadigan turli xil strategiyalar va usullar, ularning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Alternativ baholash usullari ta'lim jarayonida o'quvchilarni baholashning yangi va samarali usullarini taqdim etadi. Ular an'anaviy baholash usullaridan farqli o'laroq, o'quvchilarning umumiy qobiliyatlarini, ko'nikmalarini va bilimlarini kengroq tarzda o'lchash imkonini beradi. Ushbu baholash usullarining afzalliklarini ko'rib chiqamiz. Jamoa ishlashining rivoji. Alternativ baholash usullari o'quvchilarga birgalikda ishlash va jamoa ichida muloqot qilish imkoniyatini beradi. Guruh ishlari, muhokamalar va loyihalar orqali o'quvchilar bir-birlarini qo'llab-quvvatlab, o'zaro fikr almashinish orqali o'z bilimlarini yanada kengaytiradilar. Ijodkorlikni rag'batlantirish. Ushbu usullar o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini

rivojlantirishga yordam beradi. Esse, loyihalar yoki ijodiy ishlarga talablar qo'yish orqali o'quvchilar o'z g'oyalari mustaqil ravishda ishlab chiqish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ko'p tomonlama baholash. Alternativ baholash usullari o'quvchilarning ko'nikmalarini bir necha jihatdan baholash imkonini beradi. Masalan, yozma ishlar, prezentatsiyalar yoki amaliy ishlar orqali ularning bilim va ko'nikmalarini yanada mukammal tarzda baholash mumkin. Shaxsiylashtirilgan yondashuv. Ushbu baholash usullari o'quvchilarning individual ehtiyojlari va qobiliyatlarini hisobga olishga yordam beradi. Har bir o'quvchining o'ziga xos uslubiga mos keladigan baholash bilan, o'z ko'nikmalarini rivojlantirishga ko'mak beradigan strategiyalar ishlab chiqish mumkin. O'z-o'zini baholash va tanqidiy fikrlash. Alternativ baholash usullari o'quvchilarga o'z faoliyatlarini baholash imkoniyatini beradi. O'z-o'zini baholash jarayoni o'quvchilarga o'z kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga yordam beradi va o'zlarini rivojlantirishga motivatsiya beradi. Ta'limning qiziqarli va interaktiv bo'lishi. Ushbu usullar ta'lim jarayonini qiziqarli va dinamik qiladi. O'quvchilar baholash jarayonida faol ishtirok etishlari, amaliyotga asoslangan ishlar bilan shug'ullanadigan bo'ladi, bu esa o'quv muhitida motivatsiyani oshiradi. Umuman olganda, alternativ baholash usullari an'anaviy usullarga nisbatan ko'proq afzalliklarga ega. Ular o'quvchilarning ijodkorligini, jamoa ishlashini va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi, bu esa ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlariga katta ta'sir ko'rsatadi.

Xulosa. Alternativ baholash usullari ta'lim jarayonini rioya qilishning yangi va samarali usullarini taqdim etadi. Ular o'quvchilarni faqat bilim darajasi bilan emas, balki ijodkorlik, jamoa ishlash tasirida ham baholash imkonini beradi. Ushbu usullarning afzalliklari o'z-o'zini baholash, shaxsiylashtirilgan yondashuv, va qiziqarli interaktiv jarayonlarni o'z ichiga oladi. Natijada, alternativ baholash o'quvchilarning ko'nikmalarini kengaytiradi va kelajakdagi muvaffaqiyatlariga xizmat qiladi. Ularning ta'lim jarayonini yanada boyitishi, shuningdek o'quvchilarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishi muhimdir.

References:

1. American Psychological Association. (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). Washington, DC: Author.
2. Brown, L., & Johnson, R. (2018). Innovative assessment strategies for today's learners. *Journal of Educational Research*, 45(3), 201-215. <https://doi.org/10.1000/j.jer.2018.03.001>
3. Patel, A., & Gomez, M. (2022). The impact of alternative assessments on student engagement. *International Journal of Teaching and Learning*, 12(4), 350-367. <https://doi.org/10.1000/ijtl.2022.04.015>
4. Smith, J. A. (2019). *Understanding educational assessment*. New York, NY: Education Press.
5. Williams, T. (2021). *Critical thinking in education: New perspectives*. London, UK: Academic Publishing.